Parallelsessie Informatie en Ontmoeting 11 december 2025
Externe locatie Bibliotheek AanZet
Laaggeletterdheid
Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter:	mevrouw P. de Groot
Griffie:	de heer S. Vink
Notulist:	mevrouw J.M. Kiep-de Jongh
Raadsleden/ fractieassistenten:	
Stadsbelang:	de heer J. Roeland
	de heer M. Venhovens
Democraten Gorinchem:	mevrouw N. Aaldijk
PvdA:	de heer F. de Munnik
VVD:	mevrouw M. Veldheer
ChristenUnie/SGP:	de heer A. de Jong
Gorcum Actief:	de heer B. Bahlmann
D66:	mevrouw W. Boeter
CDA:	mevrouw J. van Oversteeg
SP:	de heer A. van Houwelingen
Portefeuillehouder:	mevrouw A. Mager
Ambtelijke ondersteuning:	de heer F. Raoufi
Gasten:	mevrouw Bettina Bruno (Avres)
	mevrouw Sandra van Mourik (Bibliotheek AanZet)
	mevrouw Marlous Beijer (Taalpunt)
	mevrouw Taika van der Harst (Stichting Lezen en Schrijven)
	mevrouw Karin Schreuder (taal en cultuurcoach)

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom.

Laaggeletterdheid

We zullen vanavond kort ingaan op de huidige stand van zaken, de belangrijkste uitdagingen en de stappen die we nemen om taalachterstanden en laaggeletterdheid aan te pakken. Ook geven we een inkijk in onze lopende projecten, zoals de gezinsgerichte aanpak en taal op de werkvloer. Zoals u heeft kunnen lezen, heeft het college op 25 november een raadsinformatiebrief gestuurd waarin we deze onderwerpen verder toelichten.

Wethouder Mager bedankt de bibliotheek voor de gastvrijheid. Taal valt binnen de portefeuille onderwijs, maar zij had geen idee wat dit precies inhield toen zij aantrad als wethouder. Voor taalles moet je naar de bibliotheek. Het is geruststellend dat er een centrale toegang is waar mensen terecht kunnen omdat het belangrijk is om de Nederlandse taal zo snel als mogelijk te leren, maatschappelijk en ook werknemers moeten de taal machtig zijn of de intentie hebben om de taal te leren in het belang van hun veiligheid. Gorinchem werkt hard om voor alle doelgroepen gericht aan de slag te gaan. De raadsinformatiebrief die in november is verstuurd dient als bodem om in deze sessie goed beslagen ten ijs te komen want het is een interessante en ingewikkelde materie.

Bettina Bruno geeft aan dat zij projectleider is bij het leerwerkbedrijf van Avres, de uitvoerende organisatie voor drie gemeenten, onder andere Gorinchem. Zij licht toe dat het filmpje dat zo dadelijk wordt vertoond is opgenomen in de week van lezen en schrijven

waar mensen van de sociale werkvoorziening zijn geïnterviewd. Zij vertellen wat het volgen van taallessen met hen heeft gedaan.

Taika van der Harst is aanwezig namens de Stichting Lezen en Schrijven. Alles hangt met elkaar samen, de taal beheersen is belangrijk om trots op jezelf te kunnen zijn. Via een mentimeter stelt zij de volgende vragen:

Landelijk heeft 22% van de mensen tussen 16 en 75 jaar moeite met de basisvaardigheden (lezen, schrijven, digitale vaardigheden, probleem oplossend vermogen).
Hoe is dat in Gorinchem?
→ 14% lager dus dan het gemiddelde.

Hoeveel van deze 14% in de arbeidsmarktregio Gorinchem heeft Nederlands als eerste taal (NT1)?

→ 70%. Dit is de moeilijkste groep om naar de lessen te krijgen. Vooral uit schaamte. Voor nieuwkomers is het duidelijk dat zij iets moeten doen aan hun taalvaardigheid. De groep mensen met NT1 heeft vaak oplossingen gevonden om dingen te omzeilen, slaat bijvoorbeeld promoties af, het valt bijvoorbeeld pas op als hun partner wegvalt.

Van januari tot september werd het Taalpunt door 150 bezoekers bezocht, waar of niet waar?

Marlous licht toe dat dit niet waar is, het waren er meer dan 200. Bij het Taalpunt kan men advies krijgen over Nederlands leren. Dit jaar heeft het Taalpunt 250 mensen geholpen c.q. doorverwezen.

In Gorinchem kun je op zeker 15 plekken terecht waar je de juiste weg gewezen wordt als je Nederlands wilt leren. Waar of niet waar?

Marlous geeft aan dat dit waar is. Dit is onder andere bij de bibliotheek, De Rozennobel, De Pizzaflat, basisscholen, het consultatiebureau, SKG. Er wordt ook samengewerkt met Poort6 en het ziekenhuis.

Stel je voor dat je ineens in China woont en daar gaat werken waar heb je dan het meest behoefte aan:
- Google translate
- Een buddy
- Doorzettingsvermogen en motivatie
- Eenvoudige instructies en duidelijke feedback

Karin Schreuder werkt als taal en cultuurcoach en bezoekt bedrijven. Meestal bedrijven met anderstalige werknemers, maar het kan ook om laaggeletterden gaan. Het is makkelijk om vanuit je eigen denkkader te redeneren, maar het ligt meer complex. Er is veel tijd nodig om een stap in de nieuwe samenleving te maken. Het hele pakket is nodig.

Wat is volgens onderzoek de belangrijkste factor waardoor een nieuwkomer zich gaat thuis voelen op een werkplek?
- Taalbeheersing
- Het vermogen om te snappen van de bedoeling is.
- Leervermogen
- Ervaring en kennis van het betreffende werk

Het vermogen om te snappen wat de bedoeling is. Voor mensen uit een andere cultuur is zelfvertrouwen een teer punt. Dit moet met kleine stapjes opgebouwd worden.

In Gorinchem zijn twee taalcoaches werkzaam. Hoeveel mensen hielpen zij dit jaar?

Bettina antwoordt dat dit tussen 110 en 140 mensen is. Er is contact met een aantal vaste partners in de aanpak voor de basisvaardigheden (Da Vinci college, de bibliotheek).
Eén taalcoach helpt bij mensen om zich voor te bereiden op de arbeidsmarkt. De andere taalcoach werkt in het veld als taal en cultuur coach en geeft advies aan werkgevers en werknemers. Er komen steeds meer aanvragen van Gorinchemse bedrijven omdat iemand met de juiste taalondersteuning prima kan functioneren.

Als beide ouders laaggeletterd zijn hoeveel risico loop je als kind om laaggeletterd te zijn?

- 2x
- 3x
- 5x

Sandra van Mourik van bibliotheek AanZet geeft aan dat het antwoord 3x is. Veel kinderen krijgen thuis niet de begeleiding bij lezen en schrijven die nodig is om het leertraject goed te kunnen doorlopen. Het is belangrijk om ouders te betrekken bij wat hun kind leert op school en aan te geven welke rol zij daarbij kunnen spelen. Ouders snappen soms niet wat een leerkracht vertelt tijdens een oudergesprek.

1/3 van de vragen bij IDO (informatie digitale overheid) in de periode van januari tot september ging over de lokale overheid. Waar of niet waar?

Marloes antwoordt dat dit waar is. In Gorinchem ging meer dan 30% van de vragen over de lokale overheid. Het landelijke percentage is 21%. Het gaat veelal over een bezwaar indienen op de gemeentelijke belasting, het aanvragen van kwijtschelding, of het aanvragen van een minimaregeling.

De aanwezigen spreken in groepjes verder aan drie thematafels over onderstaande onderwerpen:

- Basisvaardigheden en Werk
- Basisvaardigheden en Gezin
- Toegankelijke dienstverlening en eenvoudig communiceren

De voorzitter bedankt voor de organisatie en het delen van de informatie. Het was een erg leerzame avond.

Een vertegenwoordiger van de bibliotheek bedankt de aanwezigen voor hun komst en meldt dat iedereen een receptenboek van mensen van het Taalcafé en het boek van Koos die vertelt over zijn ontwikkeling mee mogen nemen. Voorts is er een taalkaart beschikbaar voor degenen die de sessie niet bijgewoond hebben.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor de inbreng en sluit de vergadering.

Toezeggingen:
Er zijn geen toezeggingen gedaan.